Stockholms universitet

2025-02-04

Studiehandledning

Pedagogiskt ledarskap, 7,5 hp

PEG210, PEG220, PEGN12

VT 2025

Kursansvarig:

Susanne Andersson

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet	Besöksadress:	Telefon: 08-16 20 00 (vxl)
Institutionen för pedagogik och didaktik	Frescativägen 54	
106 91 Stockholm	www.edu.su.se	

Inledning

Delkursen behandlar pedagogiskt ledarskap, i bemärkelsen ett verksamhetsnära ledarskap inriktat mot lärande, utveckling och förändring i arbetsorganisationer. Därvid behandlas hur ledare kan skapa förutsättningar för lärande och utveckling.

Kontaktuppgifter

Kursansvarig:
Susanne Andersson, susanne.andersson@edu.su.se

Kursadministration:
Elin Backvall elin.backvall@edu.su.se

Lärare:
Susanne Andersson, kursansvarig
Jakob Evertsson, jakob.evertsson@edu.su.se
Jon Ohlsson, jon@edu.su.se
Aron Schoug Öhman, aron.schoug@edu.su.se

Universitetskonto och Athena

Lärplattformen Athena används i kursen för information kring uppgifter och eventuella schemaförändringar. Se därför till att du har ett användarnamn och lösenord för Athena innan du börjar kursen. All löpande information kommer att publiceras under Översikt. Om du behöver hjälp eller får problem med Athena kontaktar du it-supporten för studenter, se: http://www.su.se/utbildning/studentservice/it-för-studenter/it-support

I Athena ligger kursen som planeringsområde för Pedagogik 2.

Kurssidan på Athena är med andra ord det enda ställe där du kan ta del av information och uppgifter som rör kursen. Det är därför centralt att du har ett fungerande användarnamn och lösenord för Athena samt att din studentmail är kopplad till aktuell privat.

Kursens upplägg och innehåll

Föreläsningar

Föreläsningarna pågår i två timmar inklusive en rast. Till varje föreläsning finns angivet avsedd kurslitteratur, se Time Edit.

Gruppindelning

Gruppvalet genomför studenterna på egen hand under fliken Gruppval.
Varje grupp får maximalt bestå av fem personer.
Seminarieledare är Susanne Andersson, Jakob Evertsson och Aron Schoug Öhman.
Se schemat i Time Edit för tider samt vilka grupper som respektive handledare har.

Gruppuppgift. Instruktion till seminarium I, II och III.

Instruktioner till seminarium I

I kursen genomförs en gruppuppgift och här ska ni analysera en sekvens från ett digitalt material som finns allmänt tillgängligt på nätet. Det kan vara en sekvens från en film eller en serie. Av betydelse är att sekvensen skildrar en situation från en arbetsorganisation där det går att urskilja en relation/interaktion mellan ett ledarskap och en eller flera medarbetare. Före seminarium I ska ni ha förslag på lämpliga filmmaterial. Under seminarium I diskuteras materialet i grupp. Materialet behöver även godkännas av seminarieledare. Urvalet av sekvens som analyseras ska kunna analyseras utifrån nedanstående syfte.
Syftet att utifrån ett digitalt material och med stöd av kurslitteraturen analysera pedagogiskt ledarskap som praktik. Fokusera speciellt på följande tre teman och tänk på att kursens övergripande tema är pedagogiskt ledarskap:

*** Analysera formerna för ledarskap**

Sveningsson & Alvesson (2021). Ledarskap

*** Analysera vilka maktrelationer som framträder**

Litteratur: Christensen et. al (2014). Makt, beslut och ledarskap:

märkbar och obemärkt makt

*** Analysera villkoren för medarbetarnas lärande**

Litteratur: Andersson & Amundsdotter (2021),
Granberg & Ohlsson (2022). Från lärandets loopar till lärande organisationer
Nilsson, P. (2014). Att utveckla ledarskap för lärande – är det möjligt?
Wallo (2014). Att organisera och leda kompetensförsörjning och lärande

Instruktioner till seminarium II

Vid seminarium II ska ni under den första timmen bearbeta era utkast till den individuella hemtentamen och under den andra timmen arbeta vidare med gruppuppgiften av ert digitala material.

Utkast individuell hemskrivning

Inför seminariet II behöver var och en sammanställa ett skriftligt utkast till den individuella hemskrivningen som både skickas till medlemmarna i er grupp och att utkastet laddas upp på Athena/seminarium II. Se time edit för inläming. Obs! Skriv ditt namn i filnamnet!

I ert skriftliga utkast till hemskrivningen ska ni börja skissa på er hemtentamen. Detta är förstås ett första utkast. Sträva efter att redogöra för problemområde (syfte) samt ett tänkt upplägg där ni redovisar vilka teorier ni tänkt tillämpa i er analys. Se även nedan vad ni kan tänka på att ert utkast ska innehålla.

Bearbetning i grupp av era individuella hemskrivningar

Bearbetningen av era utkast till individuella hemtentamina sker i era grupper. Inför seminariet bör ni ha läst varandras utkast till hemtentamen. Ni ska också förbereda en diskussion av dessa texter i den grupp som ni tillhör.
När ni kommenterar varandras utkast kan följande frågeställningar vara vägledande:
a) Väcker den inledning som presenteras intresse?
b) Är det filmmaterial som ska användas som underlag för analysen tydligt beskrivet?
c) Finns det en definition av pedagogiskt ledarskap presenterad? Kan den utvecklas i relation till det som ska analyseras? I så fall hur?
d) Framstår problemformulering/syfte som tydligt i den text du läst?
e) Tycks syfte, material och definition av pedagogiskt ledarskap hänga ihop? Hur kan det utvecklas?
f) Är de teorier och begrepp som presenteras tydligt kopplade till det material som ska analyseras? Om inte: formulera några frågor till skribenten och ge gärna tips på teorier som kan vara användbara?
g) Finns det något särskilt intressant att lyfta fram i det utkast du läst?
h) Finns det något i texten som är oklart och som behöver utvecklas? Ge tips på hur?

OBS! Skriv ner dina anteckningar till respektive text utifrån frågorna och ta med till seminariet. Dela med er av era skriftliga kommentarer till varandra.

Fortsatt arbete med gruppuppgiften analys av filmsekvens
Under den andra timmen vid seminarium II fortsätter ni arbetet med gruppuppgiften genom att fördjupa er analys av filmklippet samt att ni förbereder gruppens muntliga presentation.

Instruktioner till seminarium III
Vid seminarium III ska ni i grupp redovisa ert grupparbete. Gruppuppgiften redovisas endast muntligt med betygen G/K/U.
Varje grupp får max 20 minuter till förfogande
Filmklippet ska visas (se till att ni har god kvalitet på klippet med bra ljud och bild)
Gruppen presenterar sin analys. Här kan det vara lämpligt att använda power point. Vid presentationen beakta speciellt kursens tematik som är ledarskap, makt och lärande samt att ni ska kunna definiera begreppet pedagogiskt ledarskap.
Viktigt att ni förbereder era presentationer. Träna på er grupppresentation.
Använd stödanteckningar! Läs helst inte innantill från dator eller mobil.

Individuell hemskrivning
Inlämning av den individuella hemskrivningen görs på Athena.
I kursen ingår att genomföra en skriftlig individuell hemskrivning vars utkast ni har bearbetat vid seminarium II. Instruktionerna finns nedan.
I den individuella hemskrivningen ska du sammanställa en text där du visar att du kan tillämpa kurslitteraturen på ett empiriskt material. Det empiriska material kan vara detsamma som ni använde i gruppuppgiften, det vill säga en sekvens från ett digitalt material som går att analysera utifrån pedagogiskt ledarskap som praktik. Ni kan även ha samma fokus som i gruppuppgiften. Det som dock skiljer denna uppgift från gruppuppgiften är att hemskrivningen ska genomföras individuellt. I nedanstående punkter redovisas ett antal delar som behöver finnas med i din hemskrivning.
Observera att ett av betygskriterierna är att kunna redogöra för begreppet pedagogiskt ledarskap, vilket därför bör finnas med som en del i den individuella hemskrivningen.
ALL OBLIGATORISK KURSLITTERATUR SKA FINNAS MED I ER INDIVIDUELLA TENTA.

Instruktioner till upplägg av individuell hemskrivning
Din hemskrivning bör innehålla ett antal rubriker vilka beskrivs nedan:

Omslagsrubrik
Ge ditt paper en huvudrubrik på ett försättsblad. Denna bör fånga textens huvudtema. Du behöver också använda dig av underrubriker som klargör arbetets struktur och olika teman eller avsnitt.

Inledning
En inledning är en viktig del av ett paper, och det första som en läsare ser. Under denna rubrik bör du kort nämna vad ditt paper handlar om, utan att utveckla detta närmare. Inledningen bör väcka intresse för fortsatt läsning. Här kan du även presentera din definition av pedagogiskt ledarskap.

Sekvens från ett digitalt material
Efter inledningen ska texten innehålla en kort sammanfattning (max en halv sida) av det material som kommer att analyseras som är kopplat till pedagogiskt ledarskap. Denna del syftar framförallt till att ge en bild av själva sammanhanget som analyseras.

Problemformulering (syfte)
I problemformuleringen talar du om vad det är du ska undersöka genom att formulera ett syfte samt några frågor med koppling till filmsekvensen, som du särskilt vill fördjupa dig kring och diskutera. Du ska avslutningsvis i ditt paper återknyta till dina inledande frågor och sammanfatta hur dessa har besvarats.
Redogörelser och tillämpningar/analyser - separera eller hålla samman?
Du behöver tänka på att både:
• redogöra för de teorier, grundläggande begrepp, resonemang osv. som du använder dig av i ditt paper och att
• tillämpa teorierna dvs. analysera filmsekvensen med hjälp av de grundläggande begreppen och teoretiska resonemang ur kurslitteraturen som du redogjort för.

Redogörelser för olika teoretiska resonemang och begrepp behöver inte nödvändigtvis separeras från analysen under olika rubriker. En möjlighet är att teori och analys ryms under samma avsnittsrubrik. Åtskillnaden mellan refererad teori och redogörelse, å ena sidan, och analys, å den andra, får i så fall göras inne i texten på ett för läsaren begripligt sätt.

En annan möjlighet är att först i ett särskilt avsnitt sammanfatta och redogöra för de teorier och begrepp som du avser att använda dig av, och därefter i ett annat avsnitt med en ny rubrik tillämpa dessa för analys av det egna praktiska exemplet (filmsekvensen). Av stor betydelse är då att du försäkrar dig om att samtliga teorier och begrepp som du inledningsvis presenterar, även återfinns i din analys.
Inget av dessa båda sätt att strukturera din text är att betrakta som bättre än det andra. Det handlar enbart om vilket förhållningssätt till skrivandet som känns mest tilltalande för dig som skribent. En del finner det lättare att hålla isär teoretiska referat och analyser, medan andra tycker att förbindelsen mellan teori och analys blir tydligare och mer lätthanterlig i ett samlat avsnitt, och att texten därigenom blir mer läsbar.
Vilket sätt du än väljer så måste du dock tänka på att språkligt skilja på vad som är referat av teoretiska resonemang, och vad som är dina egna slutsatser och analytiska påståenden (se kompendiet Akademiskt skrivande).

Reflektera/Diskutera
Diskussionen utgör en viktig och central del i texten. Det är här som du diskuterar och reflekterar kring problemformulering (syfte), frågeställningar och analyser och på så sätt binder ihop din text.
Denna del av ditt paper är därför avancerad. Samtidigt som den är friare och mer öppen till sin karaktär ska olika trådar samlas ihop och diskuteras i förhållande till varandra och

därmed synliggöra vad du med hjälp av dina analyser har kommit fram till och vilka slutsatser du samlat drar.
Det är också här som du tydligt ska besvara dina frågeställningar samt förhålla dig till examinationsuppgiftens förväntade studieresultat.

Avslutande sammanfattning
Det förhöjer arbetet om du avslutningsvis även säger något kort om dina huvudpoänger, och vad du tycker är det viktigaste som du kommit fram till i ditt paper.

Referenslista
I slutet av arbetet ska det finnas en referenslista där du anger samtliga skriftliga källor du hänvisar till i texten. Referenser bör göras enligt ett vedertaget system för referenser (se kompendiet Akademiskt skrivande).

Formalia:
Sidhuvud: Ange fullständigt namn
Omfång: 5 A4 (exklusive försättsblad och referenslista)
Typsnitt: Times New Roman, enkelt radavstånd

Inlämning hemskrivning
Tentamen ska lämnas in på Athena se 2/5 23:59.
För studenter med intyg om att de har rätt till förlängd skrivtid medges senare inlämning.
Denna inlämning sker i en speciell mapp märkt ”Särskild överenskommelse”.
Datum för inlämning enligt särskild överenskommelse se Time edit 4/5 23:59.

Individuell omtentamen
Den individuella omtentamen ska lämnas in senast den 10/6 23:59.

Förväntade studieresultat

Se aktuell kursplan

Examination och betygsättning

På gruppexaminationerna ges betyget godkänd alternativt komplettering. Om studenten inte deltar i gruppuppgiften blir studenten underkänd.
På den individuella examinationen ges betyg A-F. F och Fx är underkända betyg. Vid Fx erbjuds ett kompletteringstillfälle inom två veckor.
Inlämning Individuell tentamen den 2/5 23:59.
Stockholms universitetet är en statlig myndighet och omfattas av principen om allmänna handlingars offentlighet. Skriv därför inga känsliga personuppgifter i dina inlämningar och tänk på att avidentifiera personer och organisationer i texterna du lämnar in. Alla inlämningar via lärplattformen Athena får inte innehålla namn eller personnummer (undantaget examensarbeten)

Som student är det viktigt att du känner till vilka riktlinjer som gäller vid tentamen vid Stockholms universitet. Universitetet har en central informationssida som innehåller regler för salstentamen, information om IT-system och annat som är aktuellt vid tentamensskrivning. Klicka på länken för att ta del av informationen.

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, så kallade självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer.

Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras eller AI-genererad text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betygskriterier

A

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångpunkt i pedagogiskt ledarskap.
I analysen redogörs för aktuella teoretiska begrepp och begreppsrelationer på ett självständigt, gediget och korrekt sätt vilket görs med hänvisningar till teorier och definitioner som behandlas i kurslitteraturen. Problemanalysen genomförs på ett stringent, självständigt reflekterande och argumenterande sätt där valda teorier och begrepp används som verktyg som ger en fördjupad förståelse av de frågeställningar och företeelser som behandlas.

B

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångpunkt i pedagogiskt ledarskap.
I analysen redogörs för aktuella teoretiska begrepp och begreppsrelationer vilket görs med hänvisningar till teorier och definitioner som behandlas i kurslitteraturen, på ett korrekt och relevant sätt. Problemanalysen genomförs på ett självständigt reflekterande och argumenterande sätt där valda teorier och begrepp används som analysverktyg som ger förståelse av de frågeställningar och företeelser som behandlas.

C

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångpunkt i pedagogiskt ledarskap.
I analysen redogörs för aktuella teoretiska begrepp och begreppsrelationer, med hänvisningar till teorier och definitioner som behandlas i kurslitteraturen, på ett i stort sätt korrekt och relevant sätt. Problemanalysen genomförs på ett reflekterande och argumenterande sätt. Dessutom redovisas konsekvenser av analysen och praktiska lösningsförslag diskuteras.

D

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångpunkt i pedagogiskt ledarskap. Studenten redogör för begrepp och begreppsrelationer. Analyser och diskussioner finns och är i stort sett korrekta. Den studerande ger exempel på ett reflekterande förhållningssätt.

E

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångpunkt i pedagogiskt ledarskap. Studenten redogör för begrepp och begreppsrelationer även om hänvisningar till teorier eller definitioner uppvisar vissa brister. Analyser och diskussioner finns men framstår i olika avseenden som fragmentariska och icke argumenterande. Den studerande uppvisar försök till reflekterande förhållningssätt. Texten

är, trots bristerna, så tydlig och klar att det är möjligt att följa resonemang och värdera arbetet i relation till betygskriterierna.

Fx

Texten är underkänd och något mer arbete krävs. Ett kompletteringstillfälle erbjuds inom två vecka efter att kompletteringsuppgift har meddelats av examinator.

F

Texten är underkänd och mycket mer arbete krävs. Texten har sådana brister att den inte går att värdera i relation till betygskriterierna. Omexamination fordras vilket innebär en ombearbetning av examinationsuppgiften i sin helhet.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Obligatorisk kurslitteratur

Andersson, S. & Amundsdotter, E. (2021). Aktionsorienterad genusforskning för en genusmedveten akademi. *Tidskriften för genusvetenskap*. Nr 42. (1):36-54.

Christensen, S., Daugaard Jensen, P. E. & Lindkvist, L. (2014). *Makt, beslut och ledarskap: märkbar och obemärkt makt*. Lund: Studentlitteratur.

Granberg, O. & Ohlsson, J. (2022). *Från lärandets loopar till lärande organisationer*. Upplaga 5. Lund: Studentlitteratur.

Nilsson, P. (2014). Att utveckla ledarskap för lärande – är det möjligt? I Kock, H. (red.) *Lärande i arbetslivet utmaningar och möjligheter. En vänbok till Per-Erik Ellström*. Linköping: Linköpings universitet. Sidorna: 228-247. http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:749554/FULLTEXT01.pdf

Sveningsson, S. & Alvesson, M. (2021). *Ledarskap. En interaktiv ansats*. Liber.

Wallo, A. (2014). Att organisera och leda kompetensförsörjning och lärande. I Kock, H. (red.) *Lärande i arbetslivet utmaningar och möjligheter. En vänbok till Per-Erik Ellström*. Linköping: Linköpings universitet. Sidorna: 310–331. http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:749554/FULLTEXT01.pdf

Referenslitteratur

Booysen, L. (2014). The Development of Inclusive Leadership Practice and Processes. In Ferdman, B. M. & Deane, B. R. *Diversity at Work: The Practice of Inclusion*, San Francisco: John Wiley Sons. Finns som PDF på Athena.

Granberg, O & Ohlsson, J. (red.) (2016). Kollektivt lärande. I arbetslivet. Lund: Studentlitteratur.

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få riktat pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om riktat pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-postadressen studievagledare@edu.su.se. Observera att vid eventuella omtentor behöver du kontakta studievägledningen på nytt. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.